

การประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต กรมควบคุมโรค

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

คำนำ

ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนหน่วยงานภายในสังกัด/กำกับ ทั้งหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือลดคดีการทุจริตในภาครัฐ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงาน ป.ป.ท. จะทำการประเมินเชิงคุณภาพในการบริหารความเสี่ยงการทุจริตหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้มีการนำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรม เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานภาครัฐ

กรมควบคุมโรค จึงได้จัดทำคู่มือ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต กรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ลดความเสี่ยงการทุจริตให้ได้มากที่สุด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะมีส่วนสำคัญในการเพิ่มประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตของกรมควบคุมโรคได้อย่างแท้จริง

กลุ่มงานจริยธรรม กรมควบคุมโรค

มกราคม 2565

สารบัญ

บทนำ.....	1
1. ความเป็นมา.....	1
การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต.....	3
2. การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	3
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	3
2.2 วัตถุประสงค์.....	4
2.3 ประเภทความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม	4
2.4 ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต	5
2.5 กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	6
2.6 องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร	6
วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	8
3. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	8
เอกสารอ้างอิง.....	19

บทนำ

1. ความเป็นมา

แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561 – 2565) ประเด็นปฏิรูปที่ 2 ด้านการป้องกันและปราบปราม ได้กำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด

ดังนั้น เพื่อให้เป็นการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ และเป็นเครื่องมือหนึ่งในการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะเลขานุการศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) จึงได้พัฒนาแนวทางการดำเนินการเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ ขับเคลื่อนผ่าน ศปท. โดยสำนักงาน ป.ป.ท. ได้เริ่มและขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา โดยมีกรอบแนวความคิดที่ใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการองค์กรที่เชื่อว่าสามารถนำไปสู่การลดการทุจริตประพฤติมิชอบ นำพาหน่วยงานไปสู่การเป็นหน่วยงานใสสะอาด เป็นที่ยอมรับ คือ แนวคิดตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน หมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยเป็นหลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาที่จะน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

กรอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยอยู่ในอันดับ 1 ใน 20 หรือมีคะแนนประมาณ 73 คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. 2576 – 2580 แผนย่อยที่ 1 การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

หากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของทุกหน่วยงานภาครัฐมีประสิทธิภาพที่ดีจะส่งผลให้ปัญหาการทุจริตลดลง ลดความสูญเสียทางงบประมาณที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจของประเทศ ประเทศสามารถมีงบประมาณไปพัฒนาสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน ลดต้นทุนในการดำเนินคดี สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนต่างชาติ เสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ และยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) เนื่องจากคะแนน CPI นั้น เป็นการสะท้อนภาพลักษณ์การทุจริตของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่กลุ่มนักลงทุนใช้ประเมินความน่าสนใจในการลงทุนของแต่ละประเทศ โดยมองว่าการทุจริตเป็นหนึ่งในปัจจัยที่เป็นต้นทุนหรือเป็นความเสี่ยงในการเข้ามาประกอบธุรกิจ หากประเทศใดมีคะแนนดัชนี CPI ที่สูง ย่อมสะท้อนถึงภาพลักษณ์ของประเทศที่ดีและสร้างความเชื่อมั่น ดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้น

การขับเคลื่อน การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

2. การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive แรงกดดัน/แรงจูงใจ, Opportunity โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (1940)

นอกจากหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ยังมีทฤษฎี Four – Sided Diamond Fraud ของ David T. Wolfe and Dana R. Hermanson (2004) และทฤษฎี Gone Theory ของ Leonard J. Brook (2004) โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุจูงใจของพฤติกรรมผู้กระทำผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริตตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four – Sided Diamond	Gone Theory
1) Opportunity	1) Capability 2) Opportunity	1) G – Greed 2) O – Opportunity
2) Pressure	3) Incentive/Motive	3) N – Need
3) Rationalization	4) Rationalization	4) E – Expectation

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจ เปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดันและแรงกดดัน เมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการเงิน
Incentive/Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

Capability	ความสามารถที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะงานเอื้อประโยชน์ที่จะประพฤติมิชอบและทำการทุจริตได้
Rationalization	มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้ โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถและโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จับไม่ได้ จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำ ไม่มีคนอื่นล่วงรู้และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้ และได้รับการลงโทษ น้อยมาก

2.2 วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
- เพื่อสร้างมาตรการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงการทุจริต
- ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริตและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
- เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้กรมควบคุมโรค มีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้
- เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.3 ประเภทความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

2.3.1 ประเภทความเสี่ยงการทุจริต

- ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติ อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558
- ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่
- ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

2.3.2 ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่าง ซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้
ความเสี่ยง/ปัญหา	ความเสี่ยง: เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา: เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก 2 ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการงานหรือโครงการ
Key Controls in place	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีอยู่ในปัจจุบัน
Further Actions to be Taken	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานจัดทำเพิ่มเติม

2.4 ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

สำหรับปัจจัยความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

- 1) ความมุ่งมั่นของผู้นำนองค์กรในการวางระบบการบริหารความเสี่ยงการทุจริตขององค์กร ที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ ให้ความสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโต ไม่ใช่ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการที่ผู้นำนองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ
- 2) ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร
- 3) กำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กร และกระทำการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรม ด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มี

ผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง การทุจริต เพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

4) มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงาน และมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ มาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงและได้ผลหรือไม่ และสร้างความตระหนักเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

2.5 กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สำหรับกรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

Corrective: แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective: เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัย หรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่ผู้บริหาร

Preventive: ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริต เข้ามาได้ซ้ำ

Forecasting: การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปราม ล่วงหน้า (Unknown Factor)

2.6 องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร

สำหรับองค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

Governance and Culture: การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร ได้แก่ โครงสร้างการดำเนินงานตามเป้าหมาย/กลยุทธ์ การกำหนดวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ การยึดมั่นต่อค่านิยม องค์กร และการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์

Strategy & Objective Setting: กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ขององค์กร ได้แก่ การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ การกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง การประเมินทางเลือกของ กลยุทธ์จัดการความเสี่ยงองค์กร และการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง

Performance: เป้าหมายผลการดำเนินงาน ได้แก่ การระบุความเสี่ยง การประเมินระดับความรุนแรง การจัดลำดับความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง และการพิจารณาภาพรวมของความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด

Review & Revision: การทบทวนและปรับปรุง ได้แก่ การประเมินความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารความเสี่ยง การทบทวนความสามารถในการจัดการและระดับความเสี่ยง และการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงองค์กร

Information, Communication & Reporting: ระบบสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน ได้แก่ การใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง การใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานความสำเร็จ – การดำเนินการ รวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายใน เนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นการทำงานลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะ Pre – Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง สอบทาน เป็นลักษณะ Post – Decision ควบคุมและตรวจสอบโดยใช้อำนาจกฎหมาย หน่วยงานจะเน้นที่การปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งได้ผลน้อย ในการสร้าง “คุณภาพ” “คุณค่า” ที่เกิดจากการตรวจสอบ นอกจากนั้นยังเป็นการเน้น “อดีต” มากกว่า “ปัจจุบัน” และ “อนาคต”

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

3. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน และตารางประกอบการประเมิน ดังนี้

- 1) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- 2) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- 3) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยง หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้านผลกระทบ และการให้คะแนนทั้ง 2 ปัจจัย ดังนี้

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ
- ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถ แบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต

- ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ
- โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด

- จ้างก่อสร้างอาคารศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1 หลัง

งบประมาณ

- 71,347,400 บาท (เจ็ดสิบเอ็ดล้านสามแสนสี่หมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

วิธีจัดซื้อจัดจ้าง

- ประกาศเชิญชวนทั่วไป ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e – bidding)

ระยะเวลาดำเนินการ

- 540 วัน

1) เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
5	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า 5 ครั้งต่อปี
4	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน 4 ครั้งต่อปี
3	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี
2	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี
1	โอกาสเกิดการทุจริต 1 ครั้งต่อปี

2) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก (ตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป)
4	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง (ตั้งแต่ 1,500,000 – 2,000,000 บาท)
3	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง (ตั้งแต่ 1,000,000 – 1,500,000 บาท)
2	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ (ตั้งแต่ 500,000 – 1,000,000 บาท)
1	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก (ต่ำกว่า 500,000 บาท)

3) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
4	ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
3	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงาน โดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
2	เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
1	แทบจะไม่มี

4) เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
5	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

สี	ค่าความเสี่ยงรวม	ระดับความเสี่ยงการทุจริต
สีเขียว	1 – 3	ความเสี่ยงระดับต่ำ
สีเหลือง	4 – 9	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
สีส้ม	10 – 16	ความเสี่ยงระดับสูง
สีแดง	17 – 25	ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตโดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจน

การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิด หรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่า มีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐาน หรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้น ในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward – looking information) โดยไม่คำนึง

ว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

Know Factor	ปัจจัยความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรม ที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยง ที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนก่อนใช้) หรืออาจเกิดในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case)

ตารางที่ 1 การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
1	การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง 1.1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (เจ้าของโครงการ/เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้าง) มีการนำข้อมูลไปเปิดเผย หรือหาผลประโยชน์ 1.2 การรู้ข้อมูลล่วงหน้า วางกรอบระยะเวลาจัดซื้อจัดจ้างไปเอื้อประโยชน์		✓
2	การจัดทำขอบเขตงาน (TOR) และการกำหนดราคากลาง 2.1 การกำหนดคุณสมบัติที่เกินความจำเป็น หรือเขียนใกล้เคียงกับสิ่งที่ต้องการ เพื่อเอื้อประโยชน์หรือกีดกันผู้เสนอราคาบางราย 2.2 การกำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง 2.3 การแบ่งงวดงาน/งวดเงิน ไม่สอดคล้องเหมาะสม		✓
3	การจัดทำรายงานการขอซื้อขอจ้าง 3.1 การหาคู่เทียบปลอม หรือไม่ได้สืบราคาท้องตลาดที่แท้จริง 3.2 การเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง หรือมีการใช้ดุลยพินิจในการเลือกผู้เสนอราคา 3.3 จัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ตรงตามที่จัดสรรงบประมาณตามประเภทรายการ		✓
4	การบริหารสัญญา การกำกับ/การควบคุมงาน รวมถึงการตรวจรับงาน		✓

ลำดับ ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
	4.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ยังขาดทักษะและความชำนาญ 4.2 คณะกรรมการขาดการกำกับติดตามแผนที่ชัดเจน 4.3 คณะกรรมการตรวจรับอาจมีการเอื้อประโยชน์/รับสินน้ำใจ ทั้งตัวเงินและสิ่งของ 4.4 การตรวจรับไม่ตรงตามรูปแบบรายการ/เนื้อหาสาระสำคัญ 4.5 การตรวจรับงานไปก่อน ทั้งที่ยังทำงานไม่แล้วเสร็จหรืองานไม่ถูกต้องตามสัญญา 4.6 ขาดการสอบทานเอกสาร 4.7 การรายงานไม่ตรงกับข้อเท็จจริง		
5	การส่งมอบงาน 5.1 ส่งมอบงานยังไม่ครบ แต่ตรวจรับไปก่อน		✓

การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงาน พิจารณาจาก 2 ปัจจัย ประกอบด้วย โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) เพื่อนำมาจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตว่าอยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามแบบฟอร์มตารางที่ 2

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ 2 การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็น ความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L X I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
1	การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง	1.1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (เจ้าของโครงการ/เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้าง) มีการนำข้อมูลไปเปิดเผย หรือหาผลประโยชน์ 1.2 การรู้ข้อมูลล่วงหน้า วางกรอบระยะเวลาจัดซื้อจัดจ้างไปเอื้อประโยชน์	3	3	9/ปานกลาง
2	การจัดทำขอบเขตงาน (TOR) และการกำหนดราคากลาง	2.1 กำหนดคุณสมบัติที่เกินความจำเป็น หรือเขียนใกล้เคียงกับสิ่งที่ต้องการ เพื่อเอื้อประโยชน์ หรือกีดกันผู้เสนอราคาบางราย 2.2 การกำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง 2.3 การแบ่งงวดงาน/งวดเงิน ไม่สอดคล้องเหมาะสม	3	4	12/สูง
3	การจัดทำรายงานการขอซื้อขอจ้าง	3.1 การหาคู่เทียบปลอม หรือไม่ได้สืบราคาท้องตลาดที่แท้จริง 3.2 มีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง หรือมีการใช้ดุลยพินิจในการเลือกผู้เสนอราคา 3.3 จัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ตรงตามที่จัดสรรงบประมาณตามประเภทรายการ	3	3	9/ปานกลาง
4	การบริหารสัญญา การกำกับ/การควบคุมงาน รวมถึงการตรวจรับงาน	4.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ยังขาดทักษะและความชำนาญ 4.2 คณะกรรมการขาดการกำกับติดตามแผนที่ชัดเจน 4.3 คณะกรรมการตรวจรับอาจมีการเอื้อประโยชน์/รับสินน้ำใจ ทั้งตัวเงินและสิ่งของ 4.4 การตรวจรับไม่ตรงตามรูปแบบรายการ/เนื้อหาสาระสำคัญ 4.5 การตรวจรับงานไปก่อน ทั้งที่ยังทำงานไม่แล้วเสร็จหรืองานไม่ถูกต้องตามสัญญา 4.6 ขาดการสอบทานเอกสาร	3	4	12/สูง

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็น ความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L X I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
		4.7 การรายงานไม่ตรงกับข้อเท็จจริง			
5	การส่งมอบงาน	5.1 ส่งมอบงานยังไม่ครบ แต่ตรวจรับไปก่อน	3	4	12/สูง

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการที่จะทำให้ได้รับผลสำเร็จ (วิธีป้องกัน) หรือแนวทางที่ตั้งขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา แล้วนำมาจัดทำเป็นแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อควบคุมหรือลดโอกาสเกิดการทุจริต โดยลำดับ ความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือกในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการเลือกวิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการคุมความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้

ระดับ	คำอธิบาย
	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้ เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบว่ารูปแบบการทุจริตมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวงจร PDCA (Plan – Do – Check – Act)

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ 3 แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการหรือชื่อโครงการ: จ้างก่อสร้างอาคารศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1 หลัง งบประมาณ: 71,347,400 บาท (เจ็ดสิบเอ็ดล้านสามแสนสี่หมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยบาทถ้วน) วิธีจัดซื้อจัดจ้าง: ประกาศเชิญชวนทั่วไป ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e – bidding) ระยะเวลาดำเนินการ: 540 วัน หน่วยงาน: สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี กรมควบคุมโรค		
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต
1	การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง 1.1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (เจ้าของโครงการ/เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้าง) มีการนำข้อมูลไปเปิดเผย หรือหาผลประโยชน์ 1.2 การรู้ข้อมูลล่วงหน้า วางกรอบระยะเวลาจัดซื้อจัดจ้างไปเอื้อประโยชน์	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง 1.1 จัดทำและแจ้งเวียนมาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง 1.2 ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน เน้นย้ำความสำคัญของการควบคุมภายใน การควบคุมความเสี่ยง การปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างแรงจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ และบทลงโทษสำหรับผู้ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ 1.3 ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ยื่นแบบแสดงความบริสุทธิ์ใจในการจัดซื้อจัดจ้าง 1.4 ตรวจสอบความมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคาของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ว่าเป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกันหรือไม่ โดยดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ชื่อกระบวนการหรือชื่อโครงการ: จ้างก่อสร้างอาคารศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1 หลัง

งบประมาณ: 71,347,400 บาท (เจ็ดสิบเอ็ดล้านสามแสนสี่หมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

วิธีจัดซื้อจัดจ้าง: ประกาศเชิญชวนทั่วไป ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e – bidding)

ระยะเวลาดำเนินการ: 540 วัน

หน่วยงาน: สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี กรมควบคุมโรค

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต
		1.5 จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมภายในที่มาจากหน่วยงาน/กลุ่มงานอื่น เพื่อควบคุม กำกับ ติดตาม การจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด
2	การจัดทำขอบเขตงาน (TOR) และการกำหนดราคากลาง 2.1 กำหนดคุณสมบัติที่เกินความจำเป็นหรือเขียนใกล้เคียงกับสิ่งที่ต้องการ เพื่อเอื้อประโยชน์หรือกีดกันผู้เสนอราคาบางราย 2.2 การกำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง 2.3 การแบ่งงวดงาน/งวดเงิน ไม่สอดคล้องเหมาะสม	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง 2.1 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาตรวจสอบร่างประกาศ TOR ขอบเขต/รายละเอียด คุณสมบัติและการประกาศจัดซื้อจัดจ้าง ตามระยะเวลาที่กำหนด ก่อนประกาศเผยแพร่ฉบับจริง
3	การจัดทำรายงานการขอซื้อขอจ้าง 3.1 การหาคู่เทียบปลอม หรือไม่ได้สืบราคาท้องตลาดที่แท้จริง 3.2 มีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง หรือมีการใช้ดุลยพินิจในการเลือกผู้เสนอราคา 3.3 จัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ตรงตามที่จัดสรรงบประมาณตามประเภทรายการ	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง 3.1 จัดกิจกรรมฝึกอบรม ส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม องค์กรความรู้ด้านการป้องกันการทุจริต การส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริต ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตร e – Learning System ความเสี่ยงต่อการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้จ่ายงบประมาณ
4	การบริหารสัญญา การกำกับ/การควบคุมงาน รวมถึงการตรวจรับงาน 4.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ยังขาดทักษะและความชำนาญ	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง

ชื่อกระบวนงานหรือชื่อโครงการ: จ้างก่อสร้างอาคารศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1 หลัง

งบประมาณ: 71,347,400 บาท (เจ็ดสิบเอ็ดล้านสามแสนสี่หมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

วิธีจัดซื้อจัดจ้าง: ประกาศเชิญชวนทั่วไป ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e – bidding)

ระยะเวลาดำเนินการ: 540 วัน

หน่วยงาน: สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี กรมควบคุมโรค

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต
	4.2 คณะกรรมการขาดการกำกับติดตามแผนที่ชัดเจน 4.3 คณะกรรมการตรวจรับอาจมีการเอื้อประโยชน์/รับสินน้ำใจ ทั้งตัวเงินและสิ่งของ 4.4 การตรวจรับไม่ตรงตามรูปแบบรายการ/เนื้อหาสาระสำคัญ 4.5 การตรวจรับงานไปก่อน ทั้งที่ยังทำงานไม่แล้วเสร็จหรืองานไม่ถูกต้องตามสัญญา 4.6 ขาดการสอบทานเอกสาร 4.7 การรายงานไม่ตรงกับข้อเท็จจริง	4.1 กำหนดระยะเวลาการรายงานผลการปฏิบัติงานต่อหัวหน้าส่วนราชการ และผู้บังคับบัญชา ของหน่วยงาน 4.2 ประสานงานกับหน่วยงานภายในที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการดำเนินงาน แต่ละขั้นตอน ได้แก่ กองบริหารการคลัง และกลุ่มตรวจสอบภายใน 4.3 จัดทำและเผยแพร่นโยบาย “No Gift Policy” 4.4 การสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต เช่น พัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อเพิ่มช่องทางการร้องเรียนทุจริตที่มีประสิทธิภาพ
5	การส่งมอบงาน 5.1 ส่งมอบงานยังไม่ครบ แต่ตรวจรับไปก่อน	<u>มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง</u> 5.1 ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน กำกับการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด และติดตามการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามระเบียบ

*** กรณีโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องเป็นโครงการที่ยังไม่มีการจัดซื้อจัดจ้างหรืออยู่ระหว่างดำเนินการ ให้ระบุชื่อโครงการ/งบประมาณ/
วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มงานอำนวยการและกำกับ ศปท. กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.). คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (CORRUPTION RISK ASSESSMENT) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565, 2564.

กลุ่มงานจริยธรรม กรมควบคุมโรค
[HTTPS://DDC.MOPH.GO.TH/ETHG](https://ddc.moph.go.th/ethg)
ETHICS_DDC@HOTMAIL.COM

02 - 590 - 3045